

року на держбанки припадає 57% NPL – прострочених кредитів – у банківському секторі, 93% з яких – корпоративні. Ця цифра від Міністерства фінансів та аналітиків збігається з оцінками Національного банку. Державний фінансовий регулятор офіційно визнав: банківська система України у 2017 році встановила світовий рекорд за розміром проблемних кредитів.

Знизити проблемну заборгованість можна по-різному. Українське Міністерство фінансів пропонує варіант, коли погані активи залишатимуться на балансі банків і будуть управлятися незалежним комітетом.

Пропонована Міністерством фінансів модель управління держбанками базується на 4 ключових принципах:

- Принцип незалежності – створення незалежних наглядових рад у всіх держбанках.

- Принцип залучення управлінців з досвідом – укладення контрактів з досвідченими управлінцями, які вибудують операційну діяльність банків, вдосконалять інфраструктуру та забезпечать вихід держави з банків не пізніше 2022 року. Аби цей процес зробити швидшим, пропонують робити це шляхом продажу українських активів міжнародним банкам та міжнародним фінансовим інституціям, а також через вихід українських банків на IPO. Продаж українських активів приватним інвестиційним фондам та місцевим інвесторам – можливі, але менш привабливі для України сценарії.

- Принцип суворого контролю.

- Принцип відокремлення держнагляду – створення спецпідрозділу з управління та нагляду за державними активами. Інституційна субординація матиме наступний вигляд: Кабінет Міністрів – Міністерство фінансів – спецпідрозділ з управління державними банківськими активами – банки.

Реалізація викладених у документів завдань та досягнення поставлених цілей сприятиме зміцненню фінансового сектору держави та сприятиме ефективнішій роботі банківської системи.

Література:

1. Інформаційне агентство УНІАН – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://economics.unian.ua/finance/10015529-uryad-zatverddiv-onovlenu-strategiyu-reformuvannya-derzhbankiv.html>

2. Сайт Міністерства фінансів України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.minfin.gov.ua/>

3. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності [Текст]: монографія / [О.В. Дзюблюк, М.Д.Алексеев, В.В.Корнеев та ін.]; за ред. д.е.н., проф. О.В. Дзюблюка. – Тернопіль: ФОП Осадца Ю.В., 2017. – 298 с.

Євген БЕЗКОРОВАЙНИЙ

студент факультету банківського бізнесу

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри банківської справи Стечишин Т. Б.

ВАЛЮТНИЙ КУРС – ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Сучасний етап розвитку світової економіки характеризується посиленням процесів інтернаціоналізації та глобалізації господарського життя, відкритості та взаємозалежності національних економік. За цих обставин зростає роль валютних

відносин, як органічної ланки фінансової системи, яка забезпечує здійснення зовнішньоекономічних зв'язків між державами та включення їх до глобального відтворювального процесу. За таких умов роль валютного курсу, як інструмента макроекономічної політики держави та регулятора зовнішньоекономічних і валютно-фінансових відносин, є доволі відчутною.

Із здобуттям незалежності та переходу до ринкової трансформації, економіка України пройшла ряд етапів розвитку, які супроводжувались піднесеннями, падіннями та кризами, і не останню роль у формуванні макроекономічної динаміки відіграла валютно-курсова політика. Основними її складовими є, без сумніву, підтримка достатнього обсягу валових міжнародних резервів, проведення валютного регулювання і контролю, і особливо, вибір ефективного режиму курсоутворення для забезпечення стабільності курсу національної валюти.

В Україні за часи незалежності випробовувалися різні валютні режими. Серед них плаваючий (1993 р.), фіксовано-регульований (1994 р.), режим регульованого плаваючого валютного курсу (1997 р.), режим валютного коридору (1998 р.), метод фіксингу на Українській міжбанківській біржі (1999 р.), плаваючий (2000–2003 рр.), поступовий перехід до вільного плавання (2006–2007 рр.) як середньозважена курсів покупців і продавців на міжбанківському валютному ринку за попередній день із можливістю відхилення ± 2 та його фіксація (2009–2012 рр.). Станом на 2018 рік НБУ намагається реалізувати модель вільно плаваючого курсу.



Рис. 1. Динаміка зміни курсу національної валюти по відношенню до долара США при різних валютних курсах

Джерело складено на основі [2]

Аналізуючи рис. 1, можна зрозуміти, що від моменту запровадження національної валюти в 1996 році прослідковується її поступове знецінення, яке зупиняється на деякі часові проміжки у вигляді сталості. На дату введення в обіг гривні її курс становив 1,761 грн за дол. США. Перше її знецінення можемо спостерігати в 1998 році до 84% [3]. Однак національна грошова одиниця продовжувала девальвувати і досягла 5 грн за долар. Протягом наступних 5 років валютний курс був відносно сталим і коливався в межах 5,3–5,4 грн. за дол. США. У 2008 році було запроваджено режим плаваючого курсу, що знову призвело до ревальвації гривні. Не дивлячись на те, що офіційний курс сягнув 4,85 грн. за дол., ринковий курс становив лише 4,6 грн. за дол. на початок року, проте в середньому становив 7,7 грн. за дол. Проте вже у 2009 році було відчутно світову фінансову кризу на внутрішньому валютному ринку України – курс нашої валюти був нестабільним і сягав навіть 13 грн. за дол, однак вдалося зменшити його до 8 грн. за долар. Наступними передумовами коливання грошової одиниці України стали політичні

події на початку 2014 року, коли гривня почала девальвувати і сягнула позначки 15,8 грн. за дол. Найшвидші темпи зниження курсу припали на 2015 рік – 24 грн. за дол., а наступного року – 27,19. Проте, як бачимо, ситуація дещо покращилась і зараз середнє значення курсу гривні до долара на 2017 рік сягає рівня 27,09 [2].

При виборі режиму валютного курсу важливо сформувати ієрархію цілей, вирішення яких він має забезпечити. Варто наголосити на його макроекономічних завданнях: економічне зростання (ВВП), зменшення тіньового сектору економіки, повна зайнятість, зростання інвестицій, стримування інфляції, стимулювання економічної активності.

Таким чином, стабілізація валютного курсу є вкрай важливим завданням для забезпечення перспектив розвитку економіки. Для України із відкритою та нестабільною економікою потрібно ефективне функціонування валютного ринку, щоб забезпечити економічне зростання і як результат покращити життя населення. Важливу роль в вирішенні даної проблеми відіграє режим валютного курсу. В нинішніх умовах вільно плаваючий валютний курс приведе до макроекономічної нестабільності, фіксований курс дозволить виграти час, необхідний для реформування економіки. Тому для стабілізації валютного курсу необхідно застосування фіксованого режиму або плаваючого режиму валютного курсу, але скоригованого державою.

Література:

1. Козак Ю.Г. Економіка зарубіжних країн [Електронний ресурс] / Ю.Г. Козак. – Київ : Центр учбової літератури, 2013. – Режим доступу: <http://library.kpi>.
2. Офіційні курси гривні до долара США за 1996– 2016 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/curmetal/currency/search>.
3. Шанковский О. Доллар и гривна: история «любви» / О. Шанковский [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://ru.tsn.ua/groshi/dollar-i-grivna-istoriya-lyubvi.html>.

Тетяна БОЖИК

*студентка факультету банківського бізнесу
Тернопільський національний економічний університет*

Науковий керівник:

к.е.н., доцент кафедри банківської справи Малахова О. Л.

ТІНЬОВИЙ ВАЛЮТНИЙ РИНОК В УКРАЇНІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ

Тіньова економіка в Україні є однією з найбільших перешкод розвитку конкурентоспроможності країни, зростання соціальних стандартів життя населення та інтеграції в європейське співтовариство. Процвітання корупції в нашій державі ні для кого не є новиною. Тіньовими шляхами несанкціоновано рухаються як частини прибутків величезних компаній, так і дрібних підприємців.

З проблемами присутності тіньової економіки стикаються майже всі країни світу. В одних її обсяги фіксуються на рівні, що не має значного впливу на економіку, а в інших – є свідченням існування відтворювальної системи тіньових економічних відносин. До другої категорії, на жаль, відноситься Україна, обсяги тіньової економіки якої за різними джерелами фіксуються на рівні 20-50% ВВП. Несанкціонована торгівля готівковою валютою веде до нестабільності національної